

Здравни експерти очакват идната година много сериозни промени в общественото психично здраве в България

София, 16 декември /Ирина Симеонова, БТА/

Очакваме догодина да има много сериозни промени в общественото психично здраве в България, каза доц. д-р Христо Хинков - директор на Националния център по общественото здраве и анализи към МЗ, по време на онлайн конференция по повод годишния доклад на списание „Лансет“ за климатичните промени и човешкото здраве през 2020 г.

Организатори на събитието са списание „Лансет“, българският офис на Световна здравна организация, Националният център по общественото здраве и анализи в Министерството на здравеопазването и Българският червен кръст.

Докладът, посветен на климатичните промени и човешкото здраве, е съставен от 120 водещи световни експерти от 35 академични институции и агенции на ООН.

Хинков напомни, че тазгодишното представяне на доклада преминава под знака на петата годишнина от сключването на Парижкото споразумение за климата и на фона на една безпрецедентна епидемична обстановка, която поглъща ресурсите и вниманието на цялата здравна система и на обществото ни. По думите му и световната, и българската научна общност са в дълг към обществото по отношение на научни публикации и изследвания за връзките между климатичните промени и психичното здраве.

Неговите очаквания за сериозни промени в общественото психично здраве са свързани с епидемията, която е нанесла сериозни щети не само по отношение на загубата на близки хора, но и поради самото въздействие на вируса върху психиката, което може би тепърва трябва да се изследва. Очакваме вълна от посттравматични стресови разстройства, от евентуално увеличаване на самоубийствата, на тревожните състояния и депресиите, каза Хинков. Той допълни, че психичното здраве на хората е подложено ежедневно на изпитание и от актуалната негативна информация от последиците от климатичните промени.

Повишение на температурите, горски пожари, наводнения, заразни болести са само част от проявленията на климатичните промени, отбеляза д-р Нихер Да Санди, старши преподавател по политически науки в Училището за държавно управление към Университета в Бирмингам. По думите му уязвимите групи от високите температури са лицата над 65-годишна възраст. Това, което учените са установили е, че в периода 2000 - 2018 г. се е увеличила с 53,7 процента смъртността, свързана с високата температура. Увеличен е рискът от горски пожари в 128 държави в света, са сред констатациите на доклада. Климатичните промени се отразяват на здравето на хората, но и на разпространението на заразни болести и на различните механизми на предаване. Забелязва се увеличение на заболяемите от малария в Европа, увеличават се рисковете за разпространение и на треската денга на стария континент. Според него усилията трябва да се насочат към градовете, където са съсредоточени две трети от енергийното производство. Същевременно докладът сочи, че започва да се обръща внимание на достъпа до зелени пространства в градовете - девет процента от урбанистичните центрове с висока плътност на населението имат висока степен на зелени пространства.

Сред мерките, които ученият посочи е отказ от използване на въглища за енергийно производство, същевременно отбеляза, че това все още не се случва и използването на въглища се е увеличило през 2018 г. с 1,2 процента и тенденцията продължава. Преждевременна смъртност от замърсяване на въздуха е друг важен фактор. Този показател влияе на здравето на общностите с нисък социално-икономически статус, каза преподавателят и допълни, че 91 процента от замърсяването на въздуха се забелязва в държави с ниски социално-икономически показатели. Нови показатели в изследването са свързани със селското стопанство и снабдяването с храни. Селското стопанство е отговорно за 56 процента от всички емисии на парникови газове, като има увеличение на емисиите, свързани с животновъдството. В доклада е отбелязана и връзката между консумацията на червено месо и смъртността. Почти 1 млн. души през 2018 г. се смята, че са починали от заболявания, свързани с консумация на червено месо, посочи Да Санди.

Д-р София Стоименова, главен секретар на БЧК представи световния доклад за бедствията за 2020 г. на организацията на Червения кръст и полумесец. От началото на годината са се случили повече от 100 бедствия, повече от 50 млн. души са били засегнати, като 99 процента от засегнатите са в резултат на бедствия, свързани с промени на климата и времето. В доклада е отбелязано, че през изминалата година са регистрирани 308 бедствия, предизвикани от природни опасности, те са засегнали над 97 млн. души. В последните 10 години 83 процента от бедствията са свързани с необичайно време или промени в климата - наводнения, бури, топлини вълни. През последното десетилетие над 1,7 млрд. души са засегнати от бедствия, свързани отново с климата и времето, като около 170 млн. души се засягат годишно. Над 400 000 души годишно умират при такива бедствия.

Теодора Полимерова, директор на дирекция „Климат, енергия и въздух“ в Столичната община отбеляза, че се наблюдава положителна тенденция в нивата на фините прахови частици /ФПЧ/ в София през 2019 г. Въпреки това има пикове, особено през зимата. От 2012 г. няма замърсяване с азотни диоксиди. Обследванията на специалистите показват, че неблагоприятните климатични явления като мъгла, инверсия, безветрие водят до задържане на замърсители. Устойчиво около 55 000 домакинства в столицата ползват твърди горива за отопление, е посочило проучване на общината. От СО отбелязват, че изпълняват два проекта за замяна на тези уреди с по-екологични - по проект, финансиран от програма „Лайф“ на ЕС 4929 домакинства ще преминат на отопление с газови и пелетни уреди. По програма "ОПОС 2014 - 2020" уреди на твърдо гориво ще бъдат заменени с климатици, пелетни печки, устройства на газ или свързване към топлофикация. От общо 5506 заявления над 3000 са за пелетни устройства, много малко са гражданите, които желаят смяна с газово отопление - 473. Много голям дял са предпочели климатици, коментира Полимерова.

/МХ/